

74
B. c. D.

REGIÆ ACADEMIÆ
GUSTAVO-CAROLINÆ
SIVE
DORPATO - PERNAVIENSIS
HISTORIÆ

PARTICULAM OCTAVAM

CONSENT. AMPLISS. FACULT. PHILOS.

PRÆSIDE

GUSTAVO SOMMELIO,

PROF. REG. ET ACAD. CAROL. BIBLIOTHECARIO.

AD PUBLICUM EXAMEN

D. XVII. DECEMB. A. MDCCXCIV.

DEFERT

JACOBUS ENGeström.

LUNDÆ,

Typis BERLINGIANIS.

V I R O

Maxime Reverendo atque Amplissimo,
DOMINO NICOLAO HESSLÉN,

S. S. Theologiæ DOCTORI atque in Academia
Carolina PROFESSORI Primario Celeberrimo,
Dioeceseos LUNDENSIS ARCHI-PREPOSITO Gravissimo,
Ecclesiæ LUNDENSIS PASTORI Vigilantissimo,
Patrono & Promotori Propensissimo.

Patre natum, quem juvenem Tua, Vir Celeberrime, beare institutione, confirmata ætate salutaribus sublevare consiliis, nulloque non tempore singulari benevolentia complecti haud es gravatus, me Tibi quoque devinctum tenes. Et hæc quidem benefactorum sunt initia, quibus vero tantum cumulum, ex quo ad hocce Lyceum filius accessi, addere Tibi placuit, ut delicias appellare curas meas Academicas queam. Patuit mihi, Vir Celeberrime, domus mensaque Tua, præsto fuerunt monita, consilia, omniaque benefactorum genera, quæ longum foret enumerare, ac commemorare vetat, qui notus omnibus est, animi Tui candor, isque tantus, ut ea ignorari quam non præstari, malis. Pro tantis tamen beneficiis Parentum indulgentissimorum sempiternam venerationem, meumque in Te, Vir Celeberrime, perpetuum obsequium his lineis declarare mihi liceat. Atque hæc gratissimæ mentis indicibus sociæ se adjungunt pro Tua ac Nobilissimæ Conjugis diuturno annorum flore omnique felicitatis genere nuncupanda vota. Ad cineres permaneo

Maxime Reverendi & Celeberrimi
Nominis Tui

cultor & cliens devotissimus
JACOBUS ENGESTRÖM.

Probsten och Kyrkoherden
vid Mjelby Församling uti Blekinge,
Högärevördige och Höglärde

HERR MAGISTER
CARL ENGESTRÖM,

samt
Högädla Fru Probstinnan
SOPHIA MARIA ENGESTRÖM,
Född ALBIN.

Mine Huldaste Föräldrar!

Om något uttryck kunde svara
Mot hvad mitt hjerta innebär;
Så skulle detta blad förklara,
Hvad jag Er Bägge skyldig är.
Men fast jag aldrig nog kan prisa
Er ömna värdnad om mitt väl;
Vill jag dock i min vanmagt visa,
At hos mig fins en tacksam själ.
Om detta offer, här läggs neder,
Tags gunstigt upp; jag tror mig fäll,
Och får nytt skäl att värda Eder
In till min lefnads sista quäll.

Mine Huldaste Föräldrars

Iydigste Son
JACOB ENGESTRÖM.

I.

Γλωσσας καινας Marc. XVI. 17. commemoratas, easdem esse, quas ετερας Act. II. 4. Lucas appellat, in dubitationem adduci non debet; sed prorsus novas & inauditas fuisse, credi non convenit.

II. Ex Joh. XIII. 14, 15. Pedilavii necessitas demonstrari nequit, sensusque dicti est, ita se invicem amare Christianos debere, ut nullum charitatis officium tam leve putent, quod alteri non sit praestandum.

III. Potior omnino videtur illorum expositio, qui verbis istis *Ιδε ο ανθρωπος* Joh. XIX. 5. Pilatum Judaeos ad misericordiam commovere voluisse interpretantur, quam qui ludibrii causa haec verba ab illo dicta fuisse contendunt.

IV. Pseudo-critica & impia est illa Whistoni sententia, qua in Essay towards restoring the true Text of the old Testament ex verbis hisce Act. VII. 52. *Τινα των προφητων ει ειδωξαν οι πατερες υμων*; colligi vult, Judaeos nonnulla crudelitatis exempla, quae tempore CHRISTI & Apostolorum ibi adhuc extiterint, delevisse.

V. Per *τες ασθενεντας*, quorum mentio fit Act. XX. 35. non fide infirmos, ut nonnullis visum est, sed morbo laborantes intelligi, ex contextu liquere puto.

dicta haecce: Regiam Celsitudinem Principem CAROLUM GUSTAVUM, si animus ipsi esset, ad gubernacula imperii facile accessurum, quaeque reliqua fuerunt ejusmodi effata 4) eum Mesenio decretum comitiale consignandum commisisse, easque cum illo res communicasse, quarum particeps esse non debuerat, & 5) manifesta impietatis indicia. Atque his criminibus accusatus causam coram selectis iudicibus *) dicere contra designatum Actorem

q rem

quos consului, Historicis, de anno constituere non audeo, nec, si quis hoc iter in adversariorum vel suspicionibus vel figmentis querendum esse statuerit, ego eum explodere queo. Interim, quae de parentis ejus Johannis Skytte itinere quodam Constantinopolitano nonnulli annotarunt, quaeque ejusmodi sint, supra, p. 85, 86. ostendi, ea fortasse ad dubitandum, uter, pater an filius illud susceperit, ansam dederunt, in primis si adeo occulte susceptum sit, ut difficulter investigari potuerit.

*) Judices hosce v. STIERNMAN in *Sv. Bibl. in 4:o P. III. p. 323* sic enumerat: Gref PEHR BRAHE, Herr ERIC GYLLENSTIERNA, Herr SEVED BÄT, Herr ERIC RYNING, Herr KNUT POSSE, Herr AXEL LILLJE, Herr HERMAN FLEMING, Gref GUSTAF LEYONHUFVUD, Gref ARWED WITTENBERG, Hof Cantzler Herr N. TUNGEL, quibus Secretarius adjunctus, est JOH. SILFWERSTIERNA; literasque subjungit, quibus Regina eos rem ad examen revocare, veraque & falsa dijudicare jubet, his literis consignatas:

CHRISTINA m. m. Wär ynnest. Uldenstund Herr Riks Droget, framledne Arnold Messenius, öfwer

rem *) jubebatur. Sic vero in hoc iudicio causam egit, allatasque criminationes repulit, ut insons

decla-

hwilken så wäl, som hans Son, som Eder intet okunnigt är, Wi för någon tid sedan hafwe warit förordfadede at låta för deras grofwe brott skull gå en laglig dom och skarp execution, hafwer näst för sin dödd uprätt och bekändt på Herr Bengt Skytte några grofwe saker, hwilka där de honom Herr Bengt Skytte kunna öfvertygas, Wi icke annorlunda kunne skatta än för crimine læsa Majestatis; och ty skulle gifwas of så mycket större ordsak sådant emot honom att ifra, hwarföre såsom Wi i anseende af des wiktighet hafwe måst resolvera till saksens förskjutande under en Commissorial-Rätt, af den at ransakas och judicialiter erkiännas uti: och därtill förordnat jemte Eder Vice Præsident och samtelige Håf-Rätts Assessorerne några af Wårt ättelike Riks-Råd, så ock Cancellie Collegio, såsom och befalt Wår Secreterare Johan Stiernhök at å Wåre wägnar wara emot bemålte Herr Bengt Skytte Actor i samma sak; altså notificere Wi Eder sådant härmed nådigst, och wele, at I nästkommande d. 10 Nov. tråde med bemålte de flere Commissarier öfwer samma Herr Bengt Skyttes sak tilhopa, låte honom komma för Eder, tagen därtföre i förhör allt hwad af Messenio emot honom moverat är, grundeligen examinere och sedan låte deri gå en dom, som des beskaffenhet fordrar, och Lag och Rättwisän likmäßigt är. Detta I således wele efterkomma. Gudi befallandes. Datum Stockholm d. 5 November anno 1652.

*) Secretarium Johannem Stiernhök Actorem Regina his ad eum datis literis constitui;

CHRISTINA m. m. Wår ynneft m. m. Uldenfund Secreterare. Johan Stiernhök, framstedne Arnold

declararetur, omnique liberaretur horum criminum suspicione, ac, jubente Regina, singula hujus iudicii acta obliterarentur & abolerentur *) suumque in Regio Senatu obire munus perrexit. A. 1655 d. 30 Junii Gubernator Esthoniae constitutus est,

q 2

codem-

Messenius, öfwer hwilken så wäl som hans Son, som Eder intet okunnigt är, Wi för någon tid sedan hafwe warit förordfadede, at låta för deras grofwe brott skull gå en laglig dom och skarp execution, hafwer näst för sin dödd uprätt och bekändt på Herr Bengt Skytte några grofwe saker, hwilka där de honom Herr Bengt Skytte kunna öfvertygas, Wi icke annorlunda kunne skatta än för crimine læsa Majestatis, och ty skulle gifwas of så mycket större ordsak sådant emot honom at ifra. Hwarföre såsom Wi i anseende af des wiktighet hafwe måst resolvera til saksens förskjutande under en Commissorial-Rätt af den at ransakas och judicialiter erkiännas uti; altså är wår Nådiga wilja och befallning, at I gjöre Eder färdig til at, då den saken upptagen blifwer, å Wåre wägnar agera emot bemålte Herr Bengt Skytte uti de puncter, som således af Messenio emot honom moverade äro, gåendes dermed på det samma och så noga om, som I pröfwe saksens qualitet Eder dictera; derpå sedan bemålte Commissorial Rätt Lag och Rättwisän likmäßeligen sententierandes warder. Detta efterkomme. Befalle m. m. Datum Stockholm den 5 Novemb. anno 1652.

*) Literæ, quibus Regina hæc acta oboleri jubet, hæc sunt: CHRISTINA m. m. Wår sonnerliga ynneft m. m. Tro-Mån Herr Riks Droget och Præsident, samt Assessorer i wår Håf Rätt här sammastådes; Eder är ju

eodemque anno a Rege CAROLO GUSTAVO ad
Lithuanos & Ducem Curlandiæ JACOBUM, plena
cum

uti friskt minne then Action, som i förleden höst förhades
i Rätten emot Herr Bengt Skytte, och af Eder då i sa-
ken år gången en sentens och dom, förmedelst hwilken
han fri och oskyldig blef erkländ. Nu ändock fuller or-
dinarie inge Acter och Actiter, som i Rätten äro ven-
tilerade och afömda, borde komma derifrån, men rik-
tigt och wäl allerveras och til råda hållas; medan Wi
likwäl af wise considerationer och på Herr Bengt Skyt-
tes underdåniga anhållande hafwa resolverat, at casse-
ras och annulleras skola alla de handlingar, documenter
och skrifter, som i berörde sak uti Rätten äro inlagde
och pro & contra äro ventilerade, utan til at tagas
och behållas deras någre Copier: hwarföre är härmed
Wår nådige wisja och befallning, at I sådant efter-
kommandes annullere alla de Acter, skrifter och docu-
menter, som både Råranden och Svaranden in-
lagt hafwa, icke tagandes och behållandes därpå någre
Copier, men låtandes hela denna actionen både til sjelf-
wa saken, så wäl som til de därigenom anwäpande
consequentier och de pro & contra wärlade skäl och
däröfwer ändeligen uti så måtto blifwa aldeles uphöf-
wen och mortificerat; til hwilken ända I och hafwe
til at handhafwa honom och dem hans nu och fram-
deles, at ingen honom eller dem härföre något weders-
ligit, mindre något, som til deras Åros förkränkelse i
hwarjehanda måtto lånda kunde, förefastar, qwäljer
och ansåktar. Skulle ock under de acter och skrifter,
som Herr Bengt Skytte inlagt hafwer, någon original
akt wara, som honom nödwändig wore at få behålla;
så äre Wi nådigst tilfreds, at I honom dem extrade-

cum illis tractandi concessa facultate ablegatus est *);
qua legatione ita fungebatur, ut literis ad eum a.
1656 d. 17 Jan. datis Rex fidem ejus ac diligen-
tiam laudaret, gratiasque ei ageret. A. 1662 d.
30 Julii ei una cum Gubernatore & Generalis lo-
cum tenente L. B. HARALDO STAKE deditum
est negotium quoddam majoris momenti in præ-
fectura Bahusana procurandum, quod ad commoda
istius provinciæ promovenda pertineret. A. 1663
d. 14 Febr. Judex constitutus est Ingrix provinci-
alis, eodemque anno d. 31 Martii Præses tribuna-
lis Wismariensis, juxtaque d. 18 Julii Legatus in
Germania. In comitiis vero sequ. anni 1664, Hol-
miæ habitis, d. 5 Aug. ab officio removebatur ob
illicitum literarum commercium, quod ei cum Duce
ADOLPHO JOHANNE fuerat, qui munus Regni
Mareschalli affectabat, & ad illud obtinendum plura
miscere credebatur, quorum conscius Skyttius fue-

93

rit

re och utleswerera låte. Wi hafwe Eder detta til es-
terrättelse i den saken icke wolat förhålla, befallandes
Eder härmed Gud Allsmåttig synnerligen och samtelligen
nådeligen m. m. Datum Stockholm den 18 Maji 1653.

*) Hujus legationis indolem PUFENDORFIUS de
Rebus a CAROLO GUSTAVO Sv. Rege gestis L. II.
p. 40 & sq. fuse describit; & ad Ducem in specie
quod atinet, fœderis cum illo ineundi hæc ratio fo-
ret, ut ille, abdicata Polonia, Sveciæ clientali jure se
subjiceret, ac simul, cum pecuniosus esset, aliqua ar-
genti summa Regis necessitatibus subveniret, militique
Sveco hospitia in sua provincia concederet, vid. idem
Pufendorfius l. c. L. III, §. 61.

rit *) in prædia igitur sua tunc secessit, ibique reliquum temporis in otio literario consumpsit, fortunæ inconstantiam ac vicissitudinem perpendens, taliorumque & in his inimicorum suorum naufragia contemplan. Holmiæ tandem a. 1683 d. 23 Julii decessit, & cum illo Skyttianæ LL. BB. familiæ extincta

*) Prolixam hac de re narrationem Collectaneis suis, quæ *Historiska Märkvärdigheter til Uplysning af Swenska Höfder* P. I. a. p. 155 ad p. 171 interuit SAM. M. LOENBOM Secundum hanc narrationem, quæ publicis Actis niti dicitur, Benedictus Skytte jam a. 1660 vel 1661 in suspicionem tanquam conficius consiliorum Ducis ADOLPHI JOHANNIS, nonnulla contra imperium molientis, quidem inciderat, sed a. demum 1664 eo perducta res est, ut a Senatu Skyttius excluderetur; ita enim illa habet: Den 8 Aug. (d. 5 v. STJERNMAN habet, apud alterutrum igitur error esse typographicus videtur) resolverades at Bengt Skytte skulle aldrig mer komma i Rådet, ej heller brukas i någon commission, in eller utomlands. An animum, ut patria excederet, ille induxerit, non dicam; ne quid vero detrimenti excedendo patriæ afferret, cavendum censebatur; namque in disceptationem hic casus vocabatur, ut verba, quæ in narratione subjunguntur, hæc docent: Den 29 Aug. delibererades, om Skytten skulle få lof och dimission, at resa utomlands, hwilket hölts mycket betänkeligt, efter han war particeps Secretorum regni: ejusmodi tamen itinere ei non omnino interdictum fuisse, ex quaestione sequ. anno d. 12 Julii de literis salvi conductus consignandis instituta, quippe cum verba *Nobis sincere dilectus, cum consignarentur, excludenda censerentur,*

stincta est mascula proles *). Matrimonii foedere secum a. 1636 d. 8 Dec. junxerat CHRISTINAM SPARRE, Gubernatore Ostro-Gothiæ CAROLO ERICI SPARRE ejusque priori Coniuge MARGARETA Axellii filia NATT och DAG, natam, ex qua duas suscepit filias MARIAM SKYTTE, Comiti GUSTAVO ADAMO BANER nuptam, & HEDVIGEM SKYTTE, quæ diem suum adolescentula obiit.

Multiplici doctrina ornatissimus fuit, studiisque, in primis humanioribus, non leviter tinctus sed imbutus. Nec vero solum literatissimus fuit, sed variis quoque scriptis, & his quidem inclaruit:

1) Dissertatiuncula de argumento, quod sceminæ officium Legati mandari possit. Upl. 1626. 4:0.

2) Ora-

*) Filii quidem, ei superstitis, mentionem GADEBUSCH l. c. p. 147 subj. n. facit, hæc annotans: Er hatte einen Sohn, welcher Vice Gouverneur in Schonen war, und 1715 als General-Lieutenant seine Tapferkeit wide die nordischen Bundesgenossen sehen liß. Fuit omnino quidam CAROLUS GUSTAVUS SKYTTE circa hoc tempus Gubernator Scania, ubi a. 1717 cælebs decessit, pater vero ei non Benedictus Skytte, sed BERTILLUS SKYTTE Chiliarchus Legionis Cronobergensis erat; constat præterea, hunc Carolum Gustavum Skytte Liberum Baronem designatum quidem, non vero introductum esse V. von STJERNMAN in Matr. &c. T. I. p. 417. N. 429.

- 2) Oratio, qua probatur, utilitatem pro justitia in administratione rerum publicarum colendam, ibidem eodem anno, junctim cum quatuor aliis dissertationibus similium argumentorum a fratribus ejus Johanne & Jacobo Skytte pronuntiatis. Upsal. a. 1626. 4:o.
- 3) Oratio de Incarnatione Filii DEI & ratione profligandi aut refutandi hostes, qui Ei contradicunt, habita in Academia Upsaliensi, & edita ad calcem actus inauguralis Professionis Skyttianæ, una cum duabus fratrum ejus Johannis & Jacobi Skytte Orationibus de simili argumento ibid. 1626. 4 o.
- 4) Gratulatio cum voto pro salute Regis & Regni Ordinum, in Comitibus Holmiæ congregatorum, dicta in novo Nobilitatis Sveciæ Archo in aula Equestri, die conversionis Pauli, anno 1627 edita Holmiæ eodem anno junctim cum duabus similis argumenti orationibus, habitis a Fratribus Johanne & Jacobo Skytte.
- 5) Oratio panegyricam laudem GUSTAVI ADOLPHI Regis exhibens. Amstelodami 1631. in folio.
- 6) Quæstiones de hodierno statu, honori Academiae Dorpatensis, munificentiæ Inviçtissimi Regis GUSTAVI ADOLPHI in Livonia jam surgentis, ad publicam disquisitionem propositæ, in Collegio majori. Dorpati 1630 in charta pat.

7) Ora-

- 7) Oratio in excessum GUSTAVI Magni. Lugduni Batav. a. 1635 in folio. *)
- 8) Relatio de Statu Moscovitico Regi GUSTAVO ADOLPHO a. 1631 d. 12 Sept. oblata. **)
- 9) *Etjål til at bewæsa de Engelska at tråda uti när-mare Commerce handel med Sveriges undersåtare, och per consequens närmare förbund med Sveriges Krona, upiätte af Herr Benct Skytte och til Residenten Lejonberg öfversända d. 15 Maji år 1662. ***)*
- 10) Sol præcipuarum linguarum subsolarium. ****)

r A

*) Recula reperitur in *Syntagmate parentationum Gustavianarum*, Lugduni Batavorum anno 1637 in 12:o ed. Reperitur etiam hæc oratio a. 1635 ibidem in 4:o a *Marco Zucrio Boxhornio* recula, typis Ellevirianis, qui hanc parentationem *ob nimiam suam facundiam & singularem judicii acrimoniam* in titulo commendat.

**) MSC. tantum est, in Regis Regniq[ue] Archivo asservata.

**) MSC tantum habetur.

***) Superest in MSC. codice 70 paginarum in folio, quem possidet Bibliotheca Regii Gymnasii Lincopensis, indeque eum mutuatus est Celeb. D:n Prof. MICH. FANT, & in titulo manu AEp. ERICI BENZELII jun. hæc annotata legit: "Occupatus fuit „(Bened. Skytte) in adornando peculiari quodam „opere, quod inscripsit *Solem Præcipuarum Linguarum Subsolarium*, ut ipse refert in literis d. 11 Apr. „1682 scriptis ad D. ERICUM LINDSKIÖLD Con-sil. tum Cancell. implorans ad idem perficiendum „Regis patrocini-um & subsidium". Et ut pateat, quale fuerit institutum Skyttii, quantumque in elabo-

rando profecerit, libri hujus, qualem a se inspecti Cel. D:n Fant in Histor. Literat. Græcæ in Svecia Spec. X. dedit, descriptionem hic afferre juvat. Sic vero ille: *Alphabeticus, qualis in consignando ejusmodi Lexico omnino necessarius videtur*, in hoc exemplo desideratur ordo, quod ipsius Auctoris tumultuarias schedas sine ordine compactas continere videtur. Ut ratio ejus constet, unum alterumve adferamus specimen, quod Græcam literaturam proxime tangit. Græca alias quavis in linea offendes. En vero inde ab eo excerpta articulorum specimen:

A vel **Aa**, Amnis. Arnar, nominat. plural. Sv. Å, aqua, amnis. Ill. A. Gr. *Aa*, confluxus aquarum in unum locum. Sic Eyland, insula: Ey idem, quia in aqua sita, unde Gr. *ηων*, littus, idem quod *ὄν* Svet. item *ηων*, *ηονος* littoralis Sv. Öningar littorales, ab *αιοναω*, aspergo, perfundo, alluo. Ut littus ab aquarum allutione vocatur, sic Eyr Belg. insula ab eadem ratione, nam *αιοναω* ab *aa* aqua venit, unde aqua *αχοί*.

Ærr, Svet. Gr. *αρηη*. Hibern. Herida, vulneris orbitæ, cicatrices antiquis. Ita Angl. Carve, *skára*, *χαραττω*. Vossius liram a nir dici vult, sine dubio ob literarum l & n. convenientiam, *ני* sulcus convenit cum Germ. Schmar, vulnus *שחר* sulcatus est, Sv. *slita*. Germ. Schleifen.

Häl, *hålkadt* *αἰδαξ*, *ακος*.

Eua, *Euswa*, *ευσανα*, uro, ustulo, Germ. ouen, Svet. ugn, vel ab *αυειν*, i. e. Arefacere, accendere, Hebr. *נאנ*, coxit, pinsuit panes.

Knöster, knostra a Gr. *αγνεαξα*, fracta ab *αγνεω*.

Brit.

Brit. Kret, pecten, Russ. Greben, Svet. Skrapa, strigil, & Germ. Graben fodere a *γραφα*.

Sv. Åkern ligger i linda dicitur a *λιτη*, terra inculta, inarataque.

Sv. Frö, semen, frugt, fruges, fructus. Hebr. פרה & פרה germinavit, gemmas emisit, pullulavit, floruit. *βρω*, pullulo tam de vegetabilibus, quam aqua usurpatur. Ar. fara, ramus.

Lår, Svet. a *λασανα*, *της δασεις μηρες* Hesychius. Lasana femorum crassa, s. in r. mutato, unde *λασανη* olla pedibus instructa, quasi firmioribus.

Pontus Lat. Gr. *ποντος* mare significat, nomenque habet a *βαθος*, unde & fundus sive profundus, nempe infecto d. Germ. Boden, Svet. Botten.

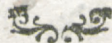
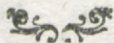
Sic parallelismum in sequentibus instituit inter Græcum *Φορηη* & Sveth. foder, unde formarsk. Gr. *χιτων* & Svet. Skjorta, Gr. *καρπος* & Svet. Kårva.

Ultimam manum operi huic illum imposuisse, mortemque ad edendum impedimenta objecisse, ex literis Regis CAROLI XI. quibus edendum sibi curæ fuisse declarat, & a filia Comiti GUSTAVO ADAMO BANÉR nupta petit, ut opus hocce qualecunque demum fuerit, sibi tradendum curaret *), colligi quidem potest. Suspicio autem, codicem, cui ista, quæ allata sunt, excerpta debentur, quique in Bibliotheca Gymnasii Lin-

12

copen-

*) Regias hæcce literas ex Archivo Regni secum a Max. Rev. D: no NORDIN communicatas Historiolæ suæ Lit. Gr. in Svec. Sp. X. p. 82, 83. inferuit Celeb. D:n FANT, eique B. L. acceptum una mecum referre debet, quod hoc quoque loco legi possunt. His igitur literis sunt consignatæ;

copensis asservatur, ipsum illum, quem ultima lima donavit, non fuisse. Ansam ad suspicandum dant ordo *αναλφαβητος*, & articuli non satis elaborati, quos, quamvis diffusæ sint lectionis, vix tamen in lucem aspectumque proferri passurus videtur vir literatissimus. Quod si vero fuerit: librum, qui longe a perfectione absuit, editum non esse, nemo mirabitur.

Til Href *Gustaf Alam. Baners* Hrefwinna, at utlesiverera en bok, som Hännes Sal. Fader, Herr Bengt Skytte sammanstafvit hafiver och war sinnad kort före sin dödd, at låta af trycket utgå.

CARL m. m. Wär ynnest m. m. Fru Hrefwinna. Wi påminne Öf i nåder, huruledes Eder Fader, framil Herr Bengt Skytte något för sin dödd låt anhålla om privilegio och tilstånd at få upläggga sit werk, som han sånge haft under händer om alla tungomåls sammanstämme och förning af det Göthiska, hwartil Wi ock då i nåder samtycka mände; men som han straxt derefter med dödden afgången är, och samma hans goda wälmenta intention således är kommen at studska: intet kunnande bemålte werk hafwa någon nytta med sig uti arfwingarnas händer: så begäre Wi af Eder nådeligen, at I bemålte Eder Faders arbete och werk, ehurudant det då är, wille låta til Öf utlesiverera och affölja, på det samma arbete, som bemålte Eder Fader til sit Fäderneslands beröm har förfärdigat, må kunna icke allenast blifwa conserveradt, utan ock framdeles honom til heder, genom trycket publiceras och således komma i dagsljuset, hwarutinnan I fullgören det, som Öf til et särdeles nådigt behag låndandes warder, så försäkre Wi Eder theremot om Wär Kongl. ynnest och wälwilja. Befallandes Eder m. m. 1685 in Dec.

CAROLUS.

Bergenhjelm.